

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

“รวมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย มิให้สูญหายไปจากชุมชน”

โดย

กองการศึกษา เทศบาลตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา เทศบาลตำบลท่าช้าง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงได้สำรวจพร้อมจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือที่เรียกกันว่าปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นการร่วมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย มิให้สูญหายไปจากชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับสาธารณชนในการศึกษาหาข้อมูลหรือเพื่อสานต่อภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้านในโอกาสต่อไป

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงกระบวนการทางปัญญาที่คนในชุมชนท้องถิ่นคิดขึ้นมาจากการเรียนรู้ การถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อใช้ในดำรงชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ถือเป็นมรดกทางภูมิปัญญาที่มีคุณค่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้หลากหลายสาขา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้ ตามรายละเอียดดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคทางด้านเกษตร เทคโนโลยี บนพื้นฐานที่มีมาแต่ดั้งเดิม เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม ความรู้เรื่องดินในการทำการเกษตรหรือที่เรียกว่า “หมอดิน”

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองได้ทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดทั้งการผลิต การจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มกันผลิตเครื่องจักสานต่างๆ เพื่อการใช้สอยในครัวเรือนและการจำหน่าย เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์แผนไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ พัฒนา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า สมดุล และยั่งยืน

๕. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๖. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานทางด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และภาษาประยุกต์ ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๗. สาขาศาสนาและความเชื่อ หมายถึง การปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาและความเชื่อ รวมทั้งประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่ามาผสมผสานให้เหมาะสมในการประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่นการถ่ายทอดพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อโบราณ ในงานมงคล งานอวมงคล เป็นต้น

๘. สาขาอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกหลากหลายสาขาที่มีคุณค่าและมีที่มาจากหลากหลาย ชุมชนที่มีความสอดคล้องตามแต่ละยุคสมัยนั้นๆ

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

กองการศึกษา เทศบาลตำบลท่ายาง อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ประเภทภูมิปัญญา	หมายเหตุ
๑	นายประยูร ไกรปราบ	๓๒ ม.๒ ซ.นราพันธ์ ๑ ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านการแพทย์ไทย - ยาสมุนไพรแผนโบราณ	
๒	นางเบญจรัตน์ ชัยวิจิต	๕๐/๓ ม.๒ ซ.บุญเนรมิต ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านการแพทย์ไทย - นวดแผนโบราณ	
๓	นางประจวบ เดชรักษา	๓๔๒ ม.๒ ถ.วัดขนาน ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านการแพทย์ไทย - หมอพื้นบ้าน	
๔	พ.ต.ท.อนันต์ ขวัญเนตร	๕๔ ม.๒ ถ.วัดขนาน ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - พิธีกรรมทางศาสนา	
๕	นางกัลยา ศรีสุขใส	๓๖๐ ม.๒ ถ.ทุ่งใหญ่ - พระแสง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - พิธีกรรมทางศาสนา	
๖	นางวรรณมา ดีถนอม	๓๔๙ ม.๒ ถ.ทุ่งใหญ่ - พระแสง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - พิธีกรรมทางศาสนา	
๗	นายลอย หนูแสง	๒๗ ม.๒ ถ.ชลประทาน ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน - งานจักสานไม้ไผ่	
๘	นายไพฑูรย์ จิตตรารมย์	๒๔๓ ม.๒ ถ.หลักช้าง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน - งานทำไม้กวาดดอกหญ้า	
๙	นายแสงมาส แป้นนางรอง	๒๑๙ ม.๒ ถ.หลักช้าง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน - งานทำไม้กวาดมะพร้าว	
๑๐	นางลัดดา คงแก้ว	๒๐๖ ม.๒ ถ.หลักช้าง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน - งานสานตะกร้าพลาสติก	
๑๑	นางประภา มงคลหล้า	๒๔๕ ม.๒ ถ.หลักช้าง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศิลปกรรม - งานพันท์ผ้าปาเต๊ะ	
๑๒	นางเปรมใจ ประพุดติตรง	๒๑๓ ม.๒ ถ.ทุ่งใหญ่ - พระแสง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศิลปกรรม - งานทำบายศรีใบทองสด	
๑๓	นางวิมล เพชรช่วย	๓๖๘ ม.๒ ถ.ทุ่งใหญ่ - พระแสง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศิลปกรรม - งานจัดตกแต่งดอกไม้สด	
๑๔	นางเอี่ยม แสนสามารถ	๑ ม.๒ ซ.นราพันธ์ ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านอาหาร - การทำขนมไทย	
๑๕	นางมาลี ศิริเขต	๗ ม.๒ ซ.ศรีเมือง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช	ด้านอาหาร - การทำขนมไทย	
๑๖	นางจรรยา ชัยยัง	๗๒ ม.๒ ถ.ทุ่งใหญ่ - หลักช้าง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านอาหาร - การทำอาหารไทย	

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ประเภทภูมิปัญญา	หมายเหตุ
๑๗	นางศุภลักษณ์ ทองบุญชู	ชุมชนโคกवान ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านหัตถกรรม - ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	
๑๘	นายจิตร ศรีสุขใส	ชุมชนนาแค ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - พิธีกรทางศาสนา	
๑๙	นายสุบรรณ ไกรนรา	ชุมชนนาแค ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - พิธีกรทางศาสนา	
๒๐	นางอารมณี ชำนาญมาก	ชุมชนท่ายาง ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านอาหาร - การทำขนมไทย	
๒๑	นางยุพา อักษรพันธ์	ชุมชนพรุพี ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - พิธีกรทางศาสนา	
๒๒	นางแฉล้ม รสมาลี	ชุมชนโคกवान ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านเกษตรกรรม - ไร่นาสวนผสม	
๒๓	นายเฉลียว ขวัญเมือง	ชุมชนพรุพี ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศาสนาและความเชื่อ - ครูหมอ	
๒๔	นางธีรนันท์ แม้นทอง	ชุมชนตลาดสด ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านศิลปกรรม - ศิลปะการแสดง	
๒๕	นางพา สุวัฒน์โน	๘๘ ม.๙ ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีฯ	ด้านอาหาร - การทำขนมไทย	
๒๖	นางวิมล เพชรช่วย	ชุมชนวัดควนสระบัว ต.ท่ายาง อ.ทุ่งใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช	ด้านศิลปกรรม - งานพิมพ์ผ้าปาเต๊ะ	